

„MAGYAR MENYASSZONY“ – MAĎARSKÁ NEVESTA

Budapešť, 13. december 2023 – 25. august 2024

Andrea FERENCOVÁ

V období od 13. decembra 2023 do 25. augusta 2024 ponúka Maďarské národné múzeum návštevníkom dočasnú rozsiahlu výstavu s názvom *Magyar Menyasszony* (Maďarská nevesta). Expozícia je pútavou reflexiou nad úlohou žien v histórii a súčasnosti, pričom sa zameriava nielen na ich postavenie v spoločnosti, ale aj na ich význam v kontexte manželstva a svadiieb. Táto rôznorodá a zaujímavá prezentácia oživuje príbehy stoviek známych aj menej známych žien. Výstava sa snaží poukázať na ich individuálne životné cesty, zápas o osobnú slobodu a rozhodovanie o vlastnom osude.

Roly hlavnej kurátorky a hybnej sily tejto výstavy sa zhostila doktorka Ildikó Simonovics, historička módy, ktorá svojimi poznatkami a vedením prispela k tomu, aby táto expozícia bola nielen vzrušujúcou prehliadkou histórie, ale aj podnetnou úvahou nad úlohou žien v spoločnosti a v manželstve.

Expozícia ponúka návštevníkom pohľad na históriu manželstva na území Maďarska za posledných 500 rokov, začínajúc v období 16. storočia, ktoré sa vyznačovalo tým, že väčšinu záznamov a dejín týkajúcich sa manželstva a žien písali muži. V tejto pestrej veľkolepej prehliadke bohato ilustrovaných artefaktov sa odкрýva dôležitá pravda, že úloha žien bola omnoho dôležitejšia, než sa to môže zdať z tradičných historických záznamov, a že ich účasť na formovaní spoločnosti a rodinného života bola hlboko zakorenená a významná.

Výstava využíva širokú škálu zbierok Maďarského národného múzea, ako aj darov od jednotlivcov a komunit, aby predstavila pestrosť a bohatstvo manželských tradícií a zvykov, v minulosti až po súčasnosť. Práve darované exponáty jej dodávajú osobitý charakter a jedinečnosť. Medzi exponátmi nechýbajú ani najstaršie zachované svadobné šaty v kolekcii *Textile Collection*, ktoré siahajú až do 16. storočia a ktoré údajne obliekla kráľovná Mária Habsburská pri svojom sobáši s kráľom Ľudovítom II. v roku 1522. Tieto vzácne artefakty predstavujú začiatok obdobia, na ktoré sa výstava zameriava, a sú významným prínosom k pochopeniu historických kontextov a spoločenských zmien.

Okrem prezentácie nádherných historických kúskov môžu návštevníci objavovať aj 50 životných príbehov významných historických postáv, ako napríklad Márie Habsburskej a Ľudovíta II., Márie Kristíny Rakúskej a Žigmunda Báthoryho, Kataríny Brandenburskej a Gabriela Betléna, cisárovnej Márie Terézie a jej manžela Františka Lotrinského a taktiež aj nezabudnuteľný manželský príbeh Alžbety „Sissi“ Bavorskej a cisára Františka Jozefa I. Okrem toho sa výstava venuje aj príbehom obyčajných žien z meštianskych a roľníckych vrstiev.

Výstava *Magyar Menyasszony* spája historické príbehy súvisiace s manželstvom a svadbami s príbehmi súčasných žien, čím poskytuje návštevníkom komplexný pohľad na vývoj úlohy žien v spoločnosti a na význam manželstva v histórii a kultúre.

Zároveň sa výstava snaží otvoriť diskusiu o tom, ako sa menili a menia postavenie a úloha žien v spoločnosti a v manželstve a ako tieto zmeny ovplyvnili naše chápanie a vnímanie úlohy nevesty a ženy v spoločnosti. Tento otvorený dialóg je dôležitým prvkom vytvárania porozumenia a spoločenského pokroku.